

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/63/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015200376
Dátum vydania rozhodnutia: 10.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1015200376.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: R. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, M. I. G., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Sd/27/2015-33 zo dňa 15. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2Sd/27/2015-33 zo dňa 15. júla 2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 8Sd/30/2015-26 zo dňa 23.03.2015 postúpil podľa § 11 ods. 1, § 246a ods. 2, § 85 ods. 1 a § 250d ods. 2 O.s.p. vec - odvolanie navrhovateľky voči rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.12.2014 Krajskému súdu v Košiciach ako súdu miestne príslušnému.

Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 2Sd/27/2015-33 z 15.júla 2016 podľa § 83 O.s.p. konanie zastavil. Urobil tak po zistení, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zo dňa 04.12.2014 je predmetom súdneho prieskumu v (inom) konaní vedenom pod sp.zn. 2Sd/8/2015 na základe opravného prostriedku navrhovateľky zo dňa 05.02.2015, ktorý podala na tamojšom súde osobne toho istého dňa.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktorým tento konanie zastavil, podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom poukázala na to, že podanou žalobou namietala nerovnaké zaobchádzanie (uskutočnenú nepriamu diskrimináciu) zo strany Sociálnej poisťovne v prípade prepočtu jej starobného dôchodku podľa medzinárodnej Dohody medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o zmene Zmluvy medzi SR a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení, keď Sociálna poisťovňa už rozhodnutím z 23.3.2010 jej za doby poistenia na území Slovenskej republiky priznala podľa čl. 23 ods. 3 až 6 Zmluvy v znení Dohody len umelo vytvorený hybrid podľa vlastnej hybridnej metódy v sume 109,30 € mesačne s použitím

doterajších zvýšení starobného dôchodku podľa pôvodnej Zmluvy, čím došlo k ukráteniu sumy jej starobného dôchodku od 1. júla 2009 až o 173,60 € mesačne.

Trvala na tom, že hlavným účelom jej žaloby z 3. marca 2015 je odstránenie nerovnakého zaobchádzania, t.j. odstránenie uskutočnenej nepriamej diskriminácie zo strany Sociálnej poisťovne v prípade prepočtu jej starobného dôchodku podľa medzinárodnej Dohody o zmene Zmluvy v súlade so zmenám Antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z.z.

Pripustila, že v minulosti sa otázkou prepočtu jej starobného dôchodku podľa medzinárodnej Zmluvy v znení Dohody už zaoberali Krajský súd v Prešove a Košiciach, aj senáty 7. a 9. správneho kolégia Najvyššieho súdu SR pričom tieto súdy rozhodli v prospech Sociálnej poisťovne len na základe nedostatočnej argumentácii poisťovne, ktorá je nepreskúmateľná.

Namietala, že ani jeden z uvedených súdov sa otázkou nerovnakého zaobchádzania a uskutočnenou nepriamou diskrimináciou zo strany Sociálnej poisťovne nezaoberal. Z uvedeného dôvodu považuje zastavenie konania Krajským súdom v Košiciach vo veci jej žaloby z 3. marca 2015 za nedôvodné.

Navrhovateľka požiadala odvolací súd, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu o zastavení konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v súlade so znením Antidiskriminačného zákona č. 365/2004 Z.z. uložil Krajskému súdu v Košiciach odstrániť nerovnaké zaobchádzanie zo strany Sociálnej poisťovne v prípade prepočtu jej starobného dôchodku a uložil Sociálnej poisťovni povinnosť vydať nové rozhodnutia o jej starobnom dôchodku za obdobie od júla 2009 do roku 2016.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky zo dňa 18.08.2016 uviedla, že dôvody v ňom uvedené nepovažuje za opodstatnené. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru o potrebe zrušenia napadnutého uznesenia. Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. uznesenie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 83 O.s.p. začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

V zmysle § 83 O.s.p. bráni začatie konania tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. V tomto ustanovení vyjadrená prekážka veci začatej (litispendencia) patrí k podmienkam konania, ktorých nedostatok súdu znemožňuje rozhodnúť vo veci samej. Prekážka veci začatej teda bráni tomu, aby bola prejednaná a rozhodnutá vec, o ktorej už bolo skôr začaté konanie. Takýto nedostatok podmienky konania nemožno odstrániť, preto súd po jeho zistení musí konanie v ktoromkoľvek štádiu bez ďalšieho zastaviť (§ 104 ods. 1 O.s.p.). O prekážku veci začatej v zmysle uvedeného ustanovenia ide vtedy, keď v neskoršom konaní ide o ten istý nárok, o ktorom už bolo skôr začaté iné konanie, ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Konanie sa týka tých istých osôb aj vtedy, keď majú rovnaké osoby v rôznych súdnych konaniach rozdielne procesné postavenie (v jednom konaní vystupujú ako žalobcovia, v druhom ako žalovaní). Konanie sa týka tých istých osôb aj vtedy, keď v neskor začatom konaní vystupujú právni nástupcovia osôb, ktoré sú alebo boli účastníkmi skôr začatého

konania. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak v konaní ide o rovnaký nárok, ktorý je vyvodzovaný z rovnakých skutkových okolností.

Z obsahu odvolaním napadnutého uznesenia je zrejmé, že Krajský súd v Košiciach pri posudzovaní zhodnosti predmetu v tejto veci s konaním vo veci vedenej na tamojšom súde pod sp.zn. 2Sd/8/2015 vychádzal z identifikácie predmetu konania ako ju vykonal postupujúci Krajský súd v Bratislave, teda že ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.12.2014 a pretože zistil, že na tamojšom súde prebieha (na základe opravného prostriedku navrhovateľky zo dňa 05.02.2015) konanie vedené pod sp. zn. 2Sd/8/2015, v ktorom vystupujú rovnakí účastníci, „pričom zároveň ide o rovnaký predmet konania, teda o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.12.2014“, čo vyvoláva prekážku litispendencie, neskôr začaté konanie zastavil.

Krajský súd poukazujúc na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8 Sžh 1/2017 síce správne pripomenul, že „... prekážka je daná, ak na ktoromkoľvek súde Slovenskej republiky je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov konania, rovnaký predmet konania, rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Pritom predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania...“, ale uniklo jeho pozornosti, že navrhovateľka svojou žalobou z 3. marca 2015 (ktorou podľa jej slov reagovala na nekonanie Sociálnej poisťovne o jej žalobe proti nerovnakému zaobchádzaniu zaslanej jej už dňa 16.decembra 2014) namieta „nerovnaké zaobchádzanie zo strany Sociálnej poisťovne v prípade jej starobného dôchodku podľa medzinárodnej dohody medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o zmene zmluvy medzi SR a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení a uprednostnenie vlastnej hybridnej metódy Sociálnej poisťovne pred medzinárodnou Zmluvou v znení Dohody v prípade prepočtu starobného dôchodku presídlencov z Ukrajiny, ktorí mali trvalý pobyt na území Slovenskej republiky k 31.12.2001 a odišli do starobného dôchodku v období 2003 až jún 2009“ pričom zmiňuje nielen rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 4. decembra 2014 (ktoré jej bolo doručené dňa 12. januára 2015) ale aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne o jej starobnom dôchodku zo dňa 23.3.2010 (str. 6 žaloby) v porovnaní s postupom Sociálnej poisťovne pri vydaní rozhodnutia o starobnom dôchodku jej manžela R.. X. č. XXX XXX XXXX X - R.. zo dňa 21.1.2014; opodstatnenosť svojej žaloby vyvodzuje zo znenia zákona č. 365/2004 Z.z. Antidiskriminačný zákon (§ 2 ods. 1 až 3, § 2a ods. 3) (str. 1,2,6,8 žaloby) a z petitu jej žaloby vyplýva, že sa domáha uloženia povinnosti Sociálnej poisťovne upustiť od protiprávneho konania v prípade jej starobného dôchodku, nápravy protiprávneho stavu, čím sa má odstrániť jej diskriminácia a uloženia povinnosti vrátiť jej dlh za obdobie od 1.júla 2009 do roku 2014, čo z formálneho ako aj obsahového hľadiska nepochybne vyvoláva dôvodné pochybnosti o totožnosti predmetu porovnávaných prebiehajúcich konaní ako ho ustálil krajský súd.

Každý má právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou (§ 9 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z.z.).

Každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadosťučinenie; ak ide o nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, môže sa tiež domáhať neplatnosti právneho úkonu, ktorého účinnosť bola podľa osobitného predpisu pozastavená (§ 9 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z.z.).

Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľka sa žalobou z 3. marca 2015 domáha ochrany práva na rovnaké zaobchádzanie, ktoré bolo podľa jej názoru postupom a rozhodnutiami Sociálnej poisťovne vo veci jej starobného dôchodku porušené. Predmetom konania, vedeného pod sp.zn. 2Sd/8/2015 na základe opravného prostriedku navrhovateľky zo dňa 05.02.2015, ktorý podala na Krajskom súde v Košiciach, bol podľa zistenia krajského súdu súdny prieskum rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 04.12.2014. Preto podľa názoru odvolacieho súdu nebol dôvodný záver krajského súdu o totožnosti navrhovateľkou uplatneného nároku v tomto konaní s tým, ktorý uplatnila v konaní vedenom pod sp.zn.

2Sd/8/2015.

Bolo preto povinnosťou krajského súdu vec dôsledne posúdiť z hľadiska obsahu uplatneného nároku a teda predmetu a z toho vyplývajúceho charakteru konania, v súvislosti s čím odvolací súd poukazuje na právnu úpravu právomoci súdov v správnom súdnictve (piata časť Občianskeho súdneho poriadku - zákon č. 99/1963 Zb. resp. po 1. júli 2016 Správny súdny poriadok - zákon č. 162/2015 Z.z.), v zmysle ktorej nevyplýva právomoc správnych súdov rozhodovať o tom, či bolo porušené právo na rovnaké zaobchádzanie v zmysle antidiskriminačného zákona, čo je úlohou súdov v sporovom súdnom konaní. Po takomto ustálení charakteru konania mal krajský súd zvoliť príslušný procesný postup pre splnenie požiadavky relevantnej vecnej a miestnej príslušnosti súdu majúceho konať o takomto nároku a preto pokiaľ nesprávne dospel k záveru o totožnosti predmetu konania v tejto veci s konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne v správnom súdnictve (vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 2Sd/8/2015) a teda existencii prekážky konania v tejto veci a konanie z toho dôvodu zastavil, svojím postupom účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods.1 písm. f) O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.